

På återbesök hos Mr. Gates

bP 505/16

National Library
of Sweden

Åke Spetz

December 1967

PÅ ÅTERBESÖK HOS MR GATES.

Paul Snider:

"Mr Gates" Revisited: A 1966 Version of the 1949 Case Study.

Journalism Quarterly. VOL. 44, NO. 3. AUTUMN 1967.

En modell för nyhetsflödet.

Socialpsykologen Kurt Lewin ställde för 20 år sedan upp en modell för nyhetsflödet genom olika kanaler (1). Denna modell innehöll på olika ställen portar eller "gates", vid vilka en del av materialet stoppades och försvann ur strömmen. Modellen appliceras vanligen på nyhetsströmmen till en tidning, och de olika portar, vid vilka ett meddelande kan sällas bort, är i ordning korrespondenten, ev. nyhetsbyrån samt redaktionen. Lewin myntade uttrycket "gate-keeper" för de personer som sköter sällningen. I en studie från 1949, har David Manning White redogjort för nyhetsredaktörens arbete på en tidning i amerikanska Mellanvästern (2). Undersökningen är refererad i beredskapsnämndens Meddelande nr 4 (1964). Modellen har prövats i flera undersökningar, bl.a. i tre studier som utgivits i beredskapsnämndens skriftserie PSYKOLOGISKT FÖRSVAR (3,4,5). Av dessa är (4) en "omvänd" innehållsanalys, d.v.s. en analys av det material som länkas av i kedjan och ej kommer till användning.

Förändringar sedan 1949.

Det föreliggande arbetet är en uppföljning av Whites studie 1949. Snider har sökt upp den nu 63-årige Mr "Gates", som fortfarande arbetar som nyhetsredaktör på samma tidning, och genomfört en undersökning som är avsedd att vara så lik den tidigare som möjligt. Många yttre kriterier är dock inte uppfyllda: så t.ex. prenumererar tidningen nu endast på material från en nyhetsbyrå, AP, mot tidigare tre, AP, UP och International News Press, INP. Den senare har numera uppgått i UP, som kallas UPI efter sammanslagningen.

Mätt i spalttum har det inkommande materialets omfång minskat från 11910 (7 dagar) till 1971 (5 dagars studium). Den allvarligaste reservationen måste kanske göras med hänsyn till att stadens två konkurrerande tidningar 1954 gick ihop under en ägare. Dessutom utkommer nu endast tre editioner av Mr Gates' tidning mot tidigare fem, vilket innebär att han inte kan byta ut så mycket av materialet från den ena upplagan till den andra. Antalet medarbetare till Mr Gates har minskat. Rubrikstoppet är nu senare, varför Gates kan ta även sent inkomna telegram.

Bland övriga yttre kriterier som ej är uppfyllda kan nämnas stadens tillväxt och den därmed sammanhängande upplageökningen. Upplagan har ökat från 30.000 ex till 40.000 ex, men den relativa befolkningsökningen är något mindre, från 100.000 till 130.000 invånare. Annonstrymmet har ökat från 60 % till 65-68 %, och dessutom får Mr Gates släppa till 35 spalttum/dag av första sidan för bilder på hemmasöner i Vietnam. För undersökningsperioden innebär det senare ungefär 20 % bortfall av tillgänglig textyta. Och sist men inte minst: Mr Gates är 17 år äldre.

Metod.

Som i den tidigare undersökningen gick Mr Gates igenom varje ratat telegram vid slutet av sin arbets-"dag", och antecknade på detta varför det inte kommit till användning. I slutet på undersökningsveckan skickades materialet in till forskaren för analys. Veckan var slumpmässigt vald i sista kvartalet 1966 och kom att utgöras av veckan måndag 10/10 - fredag 14/10 med resp. tidning utkommande påföljande dag. Snider använde sig av den tredje upplagan, som går ut i själva staden: den upplagan har den största läsekretsen. Som jämförelsemått anger Snider att 5 telegramrader = 1 spalttum. Löpsedlarna är inte medtagna i beräkningarna.

Resultat.

Vilka "stora" saker Mr Gates hade att arbeta med under veckan framgår av löpsedlarna: "Hanoi förkastar fredstrevare", "Förbättringar av den sociala tryggheten hägrar", "McNamara flyger nära den demilitariserade zonen", "LBJ avvisar bombningspaus", "Tornados och snöstormar över slättstaterna". Krigsnyheterna dominerar också Mr Gates' urval: Procentsatser för olika kate-

gorier av nyheter presenteras i följande tabell:

F ö r d e l n i n g f ö r

Kategori	Inkommande material 1966		1949		Använt material 1966		1949	
	Andel	Rang	Andel	Rang	Andel	Rang	Andel	Rang
Inrikespolitik	18,1	1	14,5	3	9,2	6	15,8	2
Krig	14,9	2	4,0	7	17,7	1	5,6	6
Human interest	14,2	3	35,0	1	13,6	3	23,2	1
Utrikespolitik	12,7	4	15,1	2	5,7	8	13,6	3
Brott	11,9	5	4,4	6	16,8	2	3,2	13
Amerikansk ekonomi	9,7	6	2,5	11	13,6	3	4,5	9
Katastrofer	8,4	7	3,4	8	10,3	5	3,4	11
Vetenskap	3,9	8	1,7	13	2,7	10	4,9	8
Arbetsmarknaden	3,3	9	5,5	4	6,2	7	5,5	7
Lokal politik	1,1	10	4,7	5	2,8	9	6,8	4
Internationell ekonomi	0,8	11	3,4	8	0,0	12	3,3	12
Utbildning	0,6	12	3,2	10	1,4	11	4,3	10
Jordbruk	0,4	13	2,5	11	0,0	13	6,0	5
Summa	100		100		100		100	
Antal spalttum		1971		11910		631(32%)		1297(10,8%)

Mr Gates använder mer än 70 % av tillgänglig yta för nyheter inom de fem första kategorierna "krig", "brott", "amerikansk ekonomi", "human interest", och "katastrofer". Att "brott" har kommit så högt i jämförelse med 1949 beror, säger Snider, inte på någon ökad våldsmentalitet eller liknande mekanism, utan på att det under perioden förekom två rättegångar, som över hela kontinenten gavs stort utrymme i pressen. (Jämför Högberg-målet och neurosedynmålet!)

Den höga andelen för "katastrofer" är snarast en följd av sammanläggningen av tidningarna: från 1957 utkommer en gemensam utgåva av morgon- och kvällstidningen på lördagar, och i denna är uppföljning av nyheter från fredagens kvällstidning bannlysta. Just denna fredag utgjordes 35 % av det inkommande telegrammaterial av nyheter från det stormhärjade Texas, vilka Mr Gates var tvungen att använda för att inte konkurrera med kvällstidningen.

1949 var Förenta Staterna inte inbegripet i något väpnat krig, medan krigsnyheterna nu naturligtvis helt domineras av Vietnamkriget. Största andelen av det inkommande materialet har emellertid kategorien "inrikespolitik", men av detta material används endast 17 %.

"Human interest" övervägde i nyhetstelegrammen av år 1949. Den andelen, men också dess andel av det använda materialet, har minskat fram till 1966 års undersökning. Det finns över huvud taget en klar tendens i 1966 års material till utjämning av andelarna för olika sorters nyheter. 1949 svarade de tre största kategorierna för 65 % av det inkommande materialet och 53 % av det använda, 1966 faller 70 % av nyheterna på de fem första kategorierna, och dessa utgör 63 % av det använda materialet.

Mr Gates' skäl för att telegram ej publicerats.

De skäl Mr Gates gav för att inte ta med ett telegram bildade ca 40 kategorier, av vilka den vanligaste var "ej utrymme" som svarade för 18 %. Lika mycket tillsammans hade de följande 4 kategorierna "väntar på resultat", "kan vänta", "tar upp senare" och "bevakar". (Som en jämförelse kan nämnas, att Peeter-Jaan Kask i sin undersökning (5) refererar 19 kategorier, av vilka de första fyra svarar för ca 70 % av skälen. De kategorierna är: "endast informerande telegram", "egen korrespondent utnyttjad", "gammalt, passé", och "oväsentligt, perifert". Kategorien "ej utrymme" kommer först på sjätte plats med 4 %. Skillnader i arbetsmetoder mellan tidningar gör sig starkt gällande i dessa studier.)

Frågor till Mr Gates.

Snider avslutar sin studie med några öppna frågor till Mr Gates. White hemställde 1949 om att framtida forskning skulle försöka utröna frågan om en kategorisering av nyheterna innebar någon form av påverkan av valet av nyheter, d.v.s. om nyhetsredaktören försökte ge kategorien "brott" en viss andel, "human interest" en viss andel etc. Mr Gates' svar antyder att en kategorisering av nyheterna på det sättet är ett främmande begrepp, åtminstone för honom. På frågan om han hade några fördomar som kunde påverka hans val svarar Mr Gates. "Kampen mot fördomar i nyhetsförmedling pågår ständigt, men jag tycker jag lyckas bemästra dem så

1949 var föränta Staterna inte inbegripet i något vapenkrig, medan krigsaktiveringen på naturligtvis helt tomma av Vietnam-kriget. Största andelen av det inkommande materialet var emellertid kategorien "intressant", men av detta material användes endast 17 %.

"Human Interest" övervägde i nyhetsprogrammen av år 1949. Den andelen, men också dess andel av det använda materialet, var minstast från till 1966 års undersökning. Det finns övert huvudsakligen en klar tendens i 1966 års material till utjämnning av andelen för olika sorters nyheter. 1949 svarade de tre största kategorierna för 62 % av det inkommande materialet och 75 % av det använda. 1966 faller 70 % av nyheterna på de fem första kategorierna, och dessa utgör 65 % av det använda materialet.

Mr Gates! Skiljer sig till stor del från tidigare. Det är Mr Gates som gav ett intresse till ett tillägg till de 40 kategorierna, av vilka den vanligaste var "ej utrymme" som svarade för 18 %. Lika mycket tillkomsten hade de följande 4 kategorierna "väntar på resultat", "kan vänta", "har upp händer" och "bevakning". (Som en jämförelse kan nämnas att i 1949 års undersökning (7) var det 19 kategorierna, av vilka de första fyra svarar för ca 70 % av andelen. De kategorierna är: "endast intressanta delar", "egen korrespondent uttryckt", "gemensamt, goda", och "essentiellt, partiellt". Kategorierna "ej utrymme" kommer först på sjätte plats med 4 %. Skillnader i arbetsmetoder mellan tillägget och tidigare tilläggen i dessa studier.)

Frågor till Mr Gates.
Svaren avseende sin studie med några öppna frågor till Mr Gates. White berättade 1949 om ett framtida förslag om att tillägget skulle läggas utrens frågan om en kategorisering av nyheterna i dessa frågor. Form av påverkan av välet av nyheter, d.v.s., om nyhetsredaktionen försökte ge kategorierna "vänta" en viss andel, "human interest" en viss andel etc. Mr Gates svarar antyder att en kategorisering av nyheterna på det sättet är ett framtida förslag. Samtidigt för honom. På frågan om han hade några förslag om hur påverka hans val svarar Mr Gates. "Kampen mot fördomar i nyhetsöverföring pågår ständigt, men jag tycker jag tycker bestämt om att

länge som jag tillgodoser kraven på "lika utrymme" och "utförande" ("play"). Jag har fått lov att övervinna vissa personliga känslor rörande religion och politik genom "lika behandling". Man bör vara absolut neutral, och jag tycker att jag har lyckats".

Slutsatser.

Snider tar i den avslutande diskussionen upp några synpunkter på de mellanliggande årens effekt på Mr Gates och hans tidning. Han anser att denna belyser några utvecklingstendenser i våra dagars tidningar. Mr Gates plockar alltjämt ut de nyheter han gillar och tror läsarna vill ha. I stort sett överensstämmer hans svar 1949 med 1966 års. Han tycker om att samla telegrammen i breda kategorier, som en lämplig metod för att ögna igenom, välja ut och göra sammandrag, men han försöker inte medvetet fylla någon kvot för någon särskild kategori. Nu för tiden måste han lita till endast en nyhetsbyrå, där han förut hade tre, och kan inte längre välja den bäst skrivna versionen av en händelse. Det innebär att han, om han vill ha med nyheten, ibland måste omredigera sitt material.

Om denne "gate-keeper" skall vara representativ, är dagens tidningar mer intresserade av "handfasta" nyheter än gårdagens. Mr Gates använder färre "human interest" -nyheter än tidigare, även om kategorien kommer som trea i det utgivna materialet. Både nyhetsbyrån och Mr Gates åstadkommer jämnare och bättre sammansatta produkter 1966 än de gjorde 1949.

- Noter (1) Lewin, Kurt: "Channels of Group Life". I "Human Relations" (1947):p. 143.
- (2) White, David Manning: "The Gate-Keeper: A Casestudy in the Selection of News" Journalism Quarterly (1950).
Även i Dexter & White: "People, Society and Mass Communications" N.Y. 1964, p. 160-173.

PSYKOLOGISKT FÖRSVAR:

- (3) Rapport nr 31: Thorén, Stig: Studier i förmedlingen av utrikestelegram. Stockholm 1966.
- (4) Rapport nr 34: Thorén, Stig: Utrikestelegram som icke sprids. Stockholm 1967.
- (5) Rapport nr 36: Kask, Peeter-Jaan: Mr Gates och urvalet av utrikestelegram. Stockholm 1967.

